

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

0102321 การวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน

Planning and Strategy of Community Organization

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาชุมชน

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2564

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0102321 การวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน

3(2-2-5)

[ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ]

บูรพวิชา : (ถ้ามี) [คลิกพิมพ์รหัสวิชาชื่อวิชา]

ควบคู่ : (ถ้ามี) [คลิกพิมพ์รหัสวิชาชื่อวิชา]

แนวคิด ทฤษฎีของการวางแผน การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กระบวนการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์สำหรับองค์กรชุมชนต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมองค์กร การแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติการ ติดตามประเมินผล การ ประเมินผลกระทบ ตลอดจนการทบทวนและการควบคุมยุทธศาสตร์ และฝึกปฏิบัติโดยวิเคราะห์ กรณีศึกษาขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาชุมชนที่ประสบความสำเร็จและแนวปฏิบัติ ที่ดีของการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กร

Concept and theory of planning; strategic planning; determination of vision, mission, and strategic planning process for community organizations for example, SWOT analysis; strategic implementation to performative practice; evaluating follow up, impact evaluation as well as revision and strategic control by analyzing a case study of relevant community administration and development organizations that are successful and have best practices for drafting strategic planning of organization

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☒ วิชาเอกบังคับ
- ☐ วิชาเอกเลือก
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อ.ดร.ภัทร ยืนยง

อาจารย์ผู้สอน อ.ดร.ภัทร ยืนยง

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2568 ภาคการศึกษาต้น นิสิตสาขาบริหารและพัฒนาชุมชน ชั้นปีที่ 3

5. สถานที่เรียน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 26 ต.ค. 64

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

1.1 เพื่อให้นิสิตมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อการบริหารและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

1.2 เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎีของการวางแผน การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กระบวนการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์สำหรับองค์กรชุมชน

1.3 เพื่อให้นิสิตสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร การแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติการ ติดตามประเมินผล การประเมินผลกระทบ และการทบทวนและการควบคุมยุทธศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบ

1.4 เพื่อให้นิสิตสามารถนำองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชนไปใช้ในการบริหารและพัฒนาองค์กรชุมชน

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

พัฒนารายวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และยังพัฒนาสอดคล้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
จำนวน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์	จำนวน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์	จำนวน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

อาจารย์ประจำรายวิชาแจ้งให้นิสิตทราบเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อและชั่วโมงการให้คำปรึกษา (Office Hours) โดยจะให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ณ ห้อง 13325 (ห้องพักอาจารย์) อาคาร 13 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1-2	แนะนำรายวิชา 1.ความรู้เบื้องต้นการวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน 1.1 ความหมายของการวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน 1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน 1.3 องค์ประกอบของการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 1.4 วิวัฒนาการของแนวคิดในการวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน 1.5 แนวคิดและทฤษฎีของการวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน	4	4	- มคอ.3 -บรรยาย - canva -เวทีแลกเปลี่ยน -กิจกรรมกลุ่มย่อย - Mentimeter	อ.ดร.ภัทร ยืนยง

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
3	2. กระบวนการและขั้นตอนการวางแผน และยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน 3.กรอบการวิเคราะห์การวางแผนและ ยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน ในการวางแผน และยุทธศาสตร์ขององค์กรชุมชน	2	2	- การบรรยาย - canva - นำเสนองานศึกษา - เวทีแลกเปลี่ยน	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
4	4.การออกแบบกระบวนการศึกษาและ จัดทำแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน	2	2	-บรรยาย - canva -กิจกรรมกลุ่ม - Mentimeter - Miro - กระบวนการกลุ่ม -	
	5. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร ชุมชน ด้วยการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS ในการวางแผน และ ยุทธศาสตร์ขององค์กรชุมชน - การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม - การวิเคราะห์องค์กรชุมชน	2	2	- การบรรยาย - canva - กระบวนการกลุ่ม - กิจกรรมกลุ่ม - อภิปรายกลุ่มย่อย - workshop - ลงพื้นที่ศึกษา องค์กรชุมชน	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
6	6. การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธ กิจ (Mission) และการกำหนดเป้าหมาย (Goal) ในการวางแผนและยุทธศาสตร์ ขององค์กรชุมชน	2	2		
7	7. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) ด้วย การวิเคราะห์ TOWS Matrix ในการ วางแผนและยุทธศาสตร์ขององค์กร ชุมชน	2	2		
8	8.องค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จและ มีแนวปฏิบัติที่ดีของการวางแผนเชิง ยุทธศาสตร์ขององค์กรชุมชน	2	2	-การบรรยาย - canva - นำเสนอ กรณีศึกษา	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				- กิจกรรมกลุ่ม	
9	สอบระหว่างภาค				
10-11	9. การวางแผนงานในยุทธศาสตร์ ของ องค์กรชุมชน (Strategy planning) 10. การบริหารและการดำเนินการตาม การวางแผนและยุทธศาสตร์ขององค์กร ชุมชน	4	4	- การบรรยาย - นำเสนอ กรณีศึกษา - Canva -workshop - เวทีแลกเปลี่ยน	
12	10.การแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่กา ปฏิบัติการ (Operationalization of Strategic Plan)	2	2	- การบรรยาย - canva - กิจกรรมกลุ่ม	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
13-14	11.การควบคุมและการประเมินผลแผน ยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน (Strategic Evaluation and Control) 11.1 การควบคุมและบริหารจัดการ แผน ยุทธศาสตร์ขององค์กรชุมชน 11.2 ตัวแบบและเครื่องมือในการ ประเมินผลยุทธศาสตร์	4	4	- การบรรยาย - canva - กิจกรรมกลุ่ม	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
15	12.การประเมินผลกระทบจากการ วางแผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กรชุมชน	2	2	- การบรรยาย - canva - เวทีนำเสนอ แลกเปลี่ยน	
16	13.การวิเคราะห์กรณีศึกษาขององค์กรชุมชน ถึงการกำหนดแผนและยุทธศาสตร์ และ การประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ของ องค์กรชุมชน จากการลงศึกษาในพื้นที่ 14. ทบทวนและถอดบทเรียนผ่าน กระบวนการกลุ่ม	2	2	- บรรยาย -เวทีแลกเปลี่ยน - นำเสนอ กรณีศึกษา - กระบวนการกลุ่ม	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
17	สอบปลายภาค				

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
18					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☒ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☐ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับชั้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☐ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
1	- ประเมินจากการตรงต่อเวลาของนิสิตในการเข้าเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วมกิจกรรม - ความมีวินัยและความพร้อมเพรียงของนิสิตในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อการบริหารและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน - ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - พฤติกรรมการเรียนและการสอบ	สังเกตการมีส่วนร่วมและพฤติกรรมผู้เรียน	1-16	10
2	- ประเมินความสามารถด้านการคิดของของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้น	ประเมินจากชิ้นงานเดี่ยว	5-6	10

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
	ข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การ ตัดสินใจ -การนำเสนอผลงาน			
3	- ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ของนิสิตเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้าน การวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการ บริหารและพัฒนาชุมชน	สอบกลางภาค	9	20
4	- ความสามารถด้านการคิดของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การคิด วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการตัดสินใจ - การทำผลงานและการนำเสนอผลงานของ นิสิต	งานกลุ่มและการ นำเสนอ	6-16	30
5	- ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ของนิสิตเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้าน การวางแผนและยุทธศาสตร์องค์กรชุมชน และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการ บริหารและพัฒนาชุมชน	สอบปลายภาคของ รายวิชา	17-18	30
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)

☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

ภาษาไทย

- ชุติมานันต์ สะสอง. 2567. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. เชียงใหม่: หจก.ดรรารวรรณการพิมพ์.
- ฐานา ฉันทไพศาล. 2560. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. นนทบุรี: บริษัท ธนรัชการพิมพ์ จำกัด.
- ณัฐกริช เปาอินทร์. 2561. **นโยบายสาธารณะ :การวางแผนและการจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รัตนไตร.
- ดำรงค์ วัฒนา และพรมณี ขำเลิศ. 2566. **การจัดทำยุทธศาสตร์ Strategic planning**. กรุงเทพฯ: ก่อ เกิด ผล.
- ดำรงค์ วัฒนา. 2563. **การจัดทำยุทธศาสตร์ Strategic Planning**. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2560). **กลยุทธ์การวางแผนและการจัดการ (Strategic Planning & Management)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พสุ เดชะรินทร์. 2553. **การวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์ศาสตร์ = Strategic planning and formulatiog**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภริดา ชัยรัตน์. 2561. **การวางแผนกลยุทธ์ในภาครัฐ**. กรุงเทพฯ: บริษัท เค.ซี.อินเตอร์เพรส จำกัด.
- สุพานี สกษภูวนิช. 2553. **การบริหารเชิงกลยุทธ์: แนวคิด และทฤษฎี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2560). **การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สุขุม นวลสกุล. (2563). **การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมิตร สุวรรณ. 2561. **กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ (Strategy of Human Resource and Organization Development)**. นครปฐม: ภาควิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์.
- สุมิตร สุวรรณ. 2554. **การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation)**. นครปฐม: ภาควิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์.
- มยุรี อนุมานราชชน. 2556. **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- วีระชัย กุศลสมบูรณ์. (2559). **เครื่องมือบริหารจัดการยุคใหม่: แนวคิดและเครื่องมือเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย บุญยาธิฐาน. 2553. **คู่มือการวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: บริษัท ส.เอเชียเพรส.

ภาษาอังกฤษ

Pam miner & Doug Mcdermand. 2003. **A Community Strategic Plan**. Illinois Association of Regional Councils.

Wayne Feiden. 2024. **Strategic Planning for Communities and Organizations**. Chicago: American Planning Association.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

หนังสือแปล

Wheelen, T. L., Hunger, J. D., Hoffman, A. N., & Bamford, C. E. (2560). **การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management and Business Policy)** (วิรัช สงวนวงศ์วาน, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: Top Publishing.

แหล่งข้อมูลออนไลน์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th/>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (ม.ป.ป.). **คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ / แผนยุทธศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. สืบค้นจาก

<https://www.opdc.go.th/>

KCT Academy Thailand. (ม.ป.ป.). **คู่มือการวางแผนกลยุทธ์องค์กรฉบับสมบูรณ์ 2025**. KCT Academy Thailand. สืบค้นจาก <https://kctathailand.com/complete-guide-corporate-strategic-planning-2025/>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2560). **การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)**. ThaiMOOC. สืบค้นจาก <https://lms.thaimooc.org/courses/course-v1:CU+CU008+2017/about>